

BLÅKULLA, nom. prop. f. 1. 1) Benämning på åtskilliga berg och hålor i Sverige, der enligt folktro onda andar skola vistas, och dit, skärthorsdagen, alla trollpackor ställde sin kosa, för att samlas till den stora fest, som långfredagen der firades, och hvarifrån de återkommo påskmorgonen. *Rida, fara till B.* — 2) (fig.) Helvete. *Gå, drag åt b.! Gå åt b.* betyder äfv.: gå på tok, aflöpa illa, t. ex.: *Det går rakt åt b. med dig, om du icke tar dig till vara.* — *Syn.* Se *Helvete*.

Anm. *Blåkulla* antages vara förvärdt ifrån *Blocks-kullar*, d. s. s. *Blocksberg*, sammandr. af *Bal Molochs berg*, såsom i äldsta tider vissa berg kallades, der man offrade åt *Bal*, Skandinavernes *Balder*.

BLÅKUNTER, m. 3. pl. Ört af fam. Sträffbladige; har vackra blå blommor, sittande på sidan af stjelnas topp, så att de likna ett ax. *Echium vulgare*.

BLÅKYP, m. 2. (färg.) Kyp, hvari färgas blått.

BLÅKYPPRA, v. a. 4. (färg.) Gifva (tyger, garn, o. s. v.) blå färg i blåkypp. — *Blåkypprande*, n. 4. o. *Blåkyppring*, f. 2.

BLÅKÅL, m. 2. sing. 1) Trädgårdsväxt af Kållsläktet. *Brassica sabellica*. — 2) Maträtt af denna växt.

BLÅLERA, f. 4. Ett slags fet och mjuk, blåaktig lera.

BLÅLUS, f. 2. pl. — *löss*. Ett slags insekt, merendels lefvande på boskap.

BLÅMADRA, f. 1. Se *Sherardsört*.

BLÅMES, m. 2. Fågel af Messlägtet, $\frac{4}{5}$ tum lång, med azurblå hjesa, hvit panna, kroppen ofvan olivgrön, blandadt med blått, inunder gul. *Parus cæruleus*.

BLÅMÅLA, v. a. 4. Måla, stryka med blå färg. — *Blåmålande*, n. 4. o. *Blåmålning*, f. 2.

BLÅMÄRKE, n. 4. Se *Blånad*.

BLÅNA, v. n. 4. Blifva blå; anlöpa med blå färg. — V. a. Se *Blåa*. — *Blånande*, n. 4.

BLÅNÄCKE, m. 2. pl. — *nackar*. (nat. hist.) Se *Gräsand*.

BLÅNAD, f. 3. Blått märke på huden, uppkommet deraf, att blod genom yttre våld, stöt, o. s. v. blifvit utträngd ur en åder, men stannat under ytterhuden och gett denna ett blåaktigt utseende. — *Syn.* *Blåmärke*.

BLÅNANDE, a. 4. (poet.) *På b. haf*, på det blåa hafvet.

BLÅNGARN, n. 3. Garn, spunnet af blånor.

BLÅNGARNSVÄF, m. 2. pl. — *väfvar*. Se *Blaggarn*.

BLÅNOR, f. 4. pl. Affall af lin vid häckling, och som äfven begagnas till spånad, men är gröfre än sjelfva linet. Sammandrages ofta till *Blår*.

BLÅNSTOPP, m. 2. Stopp, gjord af blånor.

BLÅNTAPP, m. 2. Tapp eller liten hop af sammansittande blånor.

BLÅNTOTT, m. 2. Så mycket lin, som på en gång sättes på rockhufvudet, för att spinnas till garn.

BLÅPOLL, m. 2. Ört med blåa strålblommor och röda stjelnar. *Aster Tripolium*.

BLÅPRICKIG, a. 2. Som har blåa prickar på en botten af annan färg. — *Blåprickighet*, f. 3.

BLÅR, se *Blånor*.

BLÅRANDIG, a. 2. Som har blåa ränder på en botten af annan färg. Brukas isynnerhet om väfnader och klädespersedlar. *En b. väf, klädning, näsduk*. — *Blårandighet*, f. 3.

BLÅROCK, m. 2. Person, klädd i blå rock. Brukas föga, och då endast skämtvis eller föraktligt.

BLÅRUSSIN, n. 3. Russin af större, smakligare slag, med blåaktig anstrykning på ytan. Kalas äfv. *Kruckerussin*.

BLÅRUTIG, a. 2. Som har rutor, antingen helt och hållet blåa eller bildade af blåa ränder, på botten af annan färg. — *Blårutighet*, f. 3.

BLÅRÖD, a. 2. 1) Röd, med skiftning i blått. — 2) Af en färg, som utgör en blandning af blått och rött.

BLÅSA, f. 1. 1) Liten, mer eller mindre rund ihållighet, med deruti innesluten luft, i det inre eller på ytan af en kropp, t. ex. i glas, emalj, vissa vätskiga ämnen, o. s. v., uppkommen derigenom, att luft antingen blifvit frigjord eller in-trängt och utvidgat sig, samt i allmänhet, åtminstone i början, omsluten af vatten eller annat flytande ämne i form af en tunn hinna. — 2) (med.) Vanligen halvklotformig, abnorm upphöjning i huden, fylld med vatten, var, blod eller luft. *Hafva b-sor i händerna af rodd, under fötterna af för mycket gående.* — *Syn.* Blåddra, Blemma. — 3) (i djur- och människokroppar) Kärl, omslutet af hud, till emottagande af vissa egna ämnen, såsom Urinblåsa, Gallblåsa, (hos fiskarna) Simblåsa, m. fl. I def. form betyder B. alltid detsamma som Urinblåsa. — 4) (tekn.) Den torkade huden af urinblåsan hos djur, hvilken begagnas till åtskilliga ändamål. *B. att simma med*, se *Simblåsa*, 2. — 5) (bot.) Liten hinnaktig ihållighet vid vattenväxters rötter och blad. — 6) Se *Blåsnäcka*.

BLÅSA, v. n. o. a. 2. (Supinum har både *Blåsit* och *Blåst*) 1) (neutralt) Med munnen frambringa en luftström. *Hvad b-ser du efter? B. genom ett rör. B. i fingrarna*, när man är frusen om händerna. (Fig.) *B. en i örnen*, genom liseri söka ställa sig in hos någon. Aktivt kan äfv. sägas: *B. eld*, t. ex.: *b. eld i spiseln*, genom blåsning på glöd framkalla låga. Brukas nästan alltid i förbindelse med någon partikel, helst preposition, och antar då vanligtvis aktiv betydelse. — *B. af*, bortblåsa, t. ex. *b. dammet af bordet.* — *B. bort*, se *Bortblåsa*. — *B. ihop, i'n, ned*, omkull, se *Hopblåsa*, sec. — *B. ihop*. (Fig. fam.) *Mankan väl icke b.* (tonvigten på b.) *ihop det heller*, det är icke så lätt gjordt. — *B. på*, med munnen frambringa en luftström, som verkar på något visst föremål, t. ex. *blås på elden, så brinner han bättre. Blås på soppan, så blir hon svalare.* (Fig.) *Hafva att b. på*, vara oroad af hvarjehanda ledsamheter och bestyr. *Det b-ser jag på*, det bryr jag mig icke om. — *B. på*, b. starkare, hårdare; äfv. fortifara att blåsa, t. ex.: *blås på bara, så tar det nog eld.* (Fig.) *B. på tvedrägtslägan*, gifva näring åt tvedrägten. — *B. sönder*, blåsa så hårdt på något, att det går sönder, t. ex.: *B. sönder en såpbubbla.* Äfv. *Sönderblåsa*. — *B. till*, blåsa plötsligt och med mycken häftighet, t. ex.: *rätt som vi sulto, blåste han till, så att ljuset slocknade.* — *B. under*, säges i figurlig mening om ökande af hat, tvedrägt, o. s. v., t. ex.: *B. under missämjan, tvedrägten, halet, upprorslägan*, m. m. — *B. upp*: a) Drifva en stark luftström ur munnen genom ett rör och sålunda fylla med väder (luft), t. ex.: *B. upp en kalf, en oxblåsa.* Äfv. *Uppblåsa*. — b) Genom en stark luftström ur munnen drifva uppåt, t. ex.: *B. upp en fjäder, en såpbubbla i vådet.* — c) *B. upp eld*, drifva en